

PYTANIA DO EGZAMINU MAGISTERSKIEGO

Część I – ogólna wiedza psychologiczna

Osobowość

1. Czym zajmuje się psychologia osobowości?
2. Podejście interakcyjne w badaniu osobowości.
3. Trójczynnikiowy model osobowości Hansa Eysencka.
4. Omów wybraną koncepcję psychoanalityczną wraz z krytycznym odniesieniem współczesnej psychologii.
5. Osobowość w ujęciu psychologii humanistycznej.
6. Obraz człowieka kreślony przez psychologię egzystencjalną.
7. Omów koncepcję Wielkiej Piątki jako przykład teorii dyspozycyjnej.
8. Relacje pomiędzy cechami osobowości a konkretnymi zachowaniami człowieka.
9. Omów założenia modelu HEXACO.
10. Omów pojęcia: autonarracja i dialogowe ja.

Różnice indywidualne

11. Wymień i krótko opisz źródła różnic indywidualnych.
12. Scharakteryzuj podstawowe założenie regulacyjnej teorii temperamentu Jana Strelaua.
13. Scharakteryzuj pojęcie temperamentu według Iwana Pawłowa odnosząc się do właściwości układu nerwowego i typów temperamentu.
14. Dokonaj krytycznej analizy behawioralno-genetycznej teorii temperamentu Arnolda Bussa i Roberta Plomina.
15. Scharakteryzuj konstrukt poszukiwania doznań w ujęciu Marvinina Zuckermana.
16. Na czym polega efekt Flynna i w jaki sposób wyjaśniane są jego przyczyny?
17. Wyjaśnij pojęcie ilorazu inteligencji i wskaż sposoby jego używania oraz nadużywania w praktyce.

18.	Scharakteryzuj model struktury intelektu według Raymonda Cattella.
19.	Czynnik genetyczny addytywny – proszę zdefiniować pojęcie.
20.	Wyjaśnij czym są systemy BIS i BAS w ujęciu Jeffreya Greya.
	<i>Emocje, motywacja</i>
21.	Właściwości podstawowych stanów afektywnych: emocja, nastrój, uczucie.
22.	Radzenie sobie ze stresem – style/strategie wyodrębnione przez Normana Endlera i Jamesa Parkera oraz Charlesa Carvera i współpracowników.
23.	Neurofizjologiczna reakcja strachu – rola ciała migdałowatego i kory mózgowej.
24.	Tłumienie i przeformułowanie oceny jako strategie regulacji emocji – badania Jamesa Grossa.
25.	Istota intencji implementacyjnych (implementation intentions) według Petera Gollwitzera i ich rola w procesie motywacyjnym.
26.	Teorie emocji i kontroli działania bazujące na systemach neuronalnych: koncepcje Jeffreya Greya i Jaaka Pankseppa.
27.	Związki stanów emocjonalnych z funkcjonowaniem poznawczym (procesy uwagi, pamięć, myślenie) i społecznym.
28.	Koncepcja afektu jako podłoża wszelkich reakcji emocjonalnych (ujęcie Aliny Kolańczyk lub Jamesa Russella i Lisy Barrett).
29.	Źródła, składowe i konsekwencje wyuczonej bezradności w ujęciu Martina Seligmana.
30.	Proces motywacyjny w ujęciu Alberta Bandury.
	<i>Procesy poznawcze</i>
31.	Indywidualistyczny a eksternalistyczny model funkcjonowania umysłu (główne założenia, reprezentanci, różnice).
32.	Wymień i scharakteryzuj krótko podstawowe funkcje poznawcze.
33.	Sposoby rozumienia i diagnozowanie kontroli poznawczej.
34.	Reprezentacjonizm i antyrepresentacjonizm w świetle dotychczasowych badań empirycznych.

35.	Dokonaj krytycznej analizy dwóch spośród znanych ci koncepcji kompetencji językowej.
36.	Umysłowe podstawy działań zautomatyzowanych i refleksyjnych.
37.	Wymień i opisz 3 spośród właściwości procesu myślenia (np. ewolucyjne, sytuacyjnie bądź emocjonalnie warunkowane).
38.	Źródła i konsekwencje percepcyjnego automatyzmu kategoryzacji.
39.	Procedury warunkowania: założenia, mechanizm, skuteczność.
40.	Koncepcja stylów poznawczych w pryzmacie modelu ekokulturowego Johna Berry'ego
	<i>Psychopatologia</i>
41.	Pojęcie normy w psychologii – kryteria rozpoznawania jej braku z perspektywy psychopatologii zaburzeń.
42.	Depresja kliniczna a melancholia (stan przygnębienia fizjologicznego) – proszę zróżnicować pojęcia.
43.	Proszę scharakteryzować epizod maniackalny (manię bez objawów psychotycznych) według aktualnie obowiązującej klasyfikacji.
44.	Zaburzenia osobowości i ich cechy kliniczne zgodnie z aktualnie obowiązującą klasyfikacją.
45.	Wyjaśnij czym są omamy i urojenia. Wskaż różnice pomiędzy tymi objawami i podaj ich przykłady.
46.	Zespół uzależnienia od alkoholu – definicje i główne kryteria diagnostyczne według aktualnie obowiązującej klasyfikacji.
47.	Podstawowe kryteria rozpoznawania fobii społecznej według aktualnie obowiązującej klasyfikacji.
48.	Schizofrenia – definicja i charakterystyka jej głównych objawów według aktualnie obowiązującej klasyfikacji.
49.	Rodzaje zaburzeń nerwicowych według aktualnie obowiązującej klasyfikacji.
50.	Zaburzenia odżywiania się – proszę wymienić i krótko scharakteryzować główne typy tych zaburzeń.
	<i>Wprowadzenie do psychologii</i>
51.	Dokonaj analizy porównawczej koncepcji psychoanalitycznej i humanistycznej; wskaż źródła, podobieństwa i różnice w sposobie opisu i metodologii badania funkcjonowania człowieka.
52.	Przytocz argumenty empiryczne wskazujące na współzależność różnych sfer psychicznych (np. emocji i motywacji, motywacji i poznania, poznania i emocji) jednostki.

53.	Omów proces ewolucji koncepcji behawiorystycznej i jej współczesny status naukowy.
54.	Sztuczna inteligencja i jej znaczenie dla poczucia podmiotowości człowieka.
55.	Przedstaw argumenty wspierające tezę o psychospołecznej użyteczności doświadczania wolnej woli.
56.	Sformułuj argumenty „za” i „przeciw” koncepcji unifikacji nauki Wilsona w odniesieniu do psychologii.
57.	Myśl Kartezjusza jako źródło współczesnej postaci problemu monizm/dualizm w ujęciu psychologicznym.
58.	Wskaż potencjalne „pułapki” oddziaływań terapeutycznych dla pacjenta i psychoterapeuty.
59.	Opisz możliwe skutki separacji teorii od praktyki psychologicznej.
60.	Uzasadnij konieczność stosowania różnorodnych metod badawczych w obszarze psychologii.
	<i>Psychologia społeczna</i>
61.	Teoria dysonansu poznawczego.
62.	Społeczna natura JA.
63.	Poznanie społeczne – schematy, skrypty, heurystyki.
64.	Stereotypy - geneza i funkcje.
65.	Władza – uwarunkowania i konsekwencje posiadania i podlegania władzy.
66.	Autoprezentacja – cele i taktyki.
67.	Reguły wywierania wpływu społecznego.
68.	Teorie wyjaśniające agresję.
69.	Konformizm.
70.	Teorie atrybucji.
	<i>Psychologia rozwoju człowieka w cyklu życia</i>
71.	Podstawowe zadania psychologii rozwoju w cyklu życia.

72.	Wyjaśnij czym jest periodyzacja rozwoju człowieka w cyklu życia. Scharakteryzuj wybraną periodyzację.
73.	Rodzaje zmian rozwojowych i ich charakterystyka.
74.	Podejścia badawcze w psychologii rozwojowej.
75.	Scharakteryzuj etapy rozwoju mowy. Wyjaśnij pojęcie wrodzonego mechanizmu opanowania języka.
76.	Współczesna ocena teorii przywiązania Johna Bowlby'ego.
77.	Koncepcja rozwoju poznawczego Jeana Piageta – współczesna ocena.
78.	Koncepcja rozwoju społeczno-moralnego Lawrence'a Kohlberga – współczesna ocena.
79.	Kryzys wieku średniego – fakty i mity.
80.	Koncepcja pomyślnego starzenia się Johna Rowe'a i Roberta Kahna.
	PYTANIA DO EGZAMINU MAGISTERSKIEGO
	Część II - umiejętności warsztatowe
	<i>Metodologia badań psychologicznych i statystyka</i>
81.	Kryteria wyboru testu statystycznego w procesie weryfikacji hipotez.
82.	Struktura procesu badawczego według Jerzego Brzezińskiego.
83.	Interpretacyjne aspekty i problemy korelacji i regresji.
84.	Pojęcie i rodzaje zmiennych.
85.	Metody doboru próby badawczej – zalety i wady.
86.	Pojęcie operacjonalizacji zmiennych.
87.	Cechy modelu eksperymentalnego.
88.	Główne elementy procedury testowania istotności hipotezy zerowej (NHST).

89.	Podstawowe pojęcia związane z procesem wnioskowania statystycznego: błąd I i II rodzaju, wartość p, moc testu.
90.	Model wielokrotnej regresji (MR) – cele stosowania, podstawowe współczynniki (R^2 , p, b, beta).
	<i>Diagnoza psychologiczna</i>
91.	Badanie psychologiczne jako interakcja społeczna- praktyczne konsekwencje.
92.	Podejście idiograficzne, nomotetyczne i idiotetyczne w diagnozie psychologicznej.
93.	Konceptualizacja przypadku- proszę wyjaśnić pojęcie.
94.	Etapy stawania się pacjentem według Alvina Mahrera.
95.	Diagnozowanie jako sytuacja komunikacyjna.
96.	Lęk przed oceną i jego wpływ na przebieg procesu diagnostycznego.
97.	Pojęcie protodiagnozy i jej znaczenie w procesie diagnostycznym.
98.	Przykłady najczęściej popełnianych błędów diagnostycznych.
99.	Diagnoza kliniczna a diagnoza statystyczna.
100.	Rodzaje obserwacji psychologicznej.
	<i>Etyka zawodu psychologa</i>
101.	Etyczne problemy diagnostyki psychologicznej.
102.	Etyczne zasady udzielania pomocy psychologicznej.
103.	Etyki stosowane a moralne problemy współczesności.
104.	Metodologiczne problemy etyk stosowanych.
105.	Pojęcie charakteru moralnego.
106.	Psycholog w środkach masowego przekazu – aspekty etyczne.
107.	Etyczny wymiar profesjonalizmu psychologa.

108.	Cechy zawodu zaufania publicznego.
109.	Podstawowe zasady etyczne w zawodzie psychologa.
110.	Zasady etyczne w psychologii sądowej.
	<i>Psychometria</i>
111.	Kryteria psychometryczne dobroci testów psychologicznych.
112.	Definicja testu psychologicznego; typy testów: właściwości poznawczych i właściwości afektywnych, zorientowane na normy i zorientowane na standard wykonania.
113.	Punktowa a przedziałowa estymacja wyniku prawdziwego, wykorzystanie standardowego błędu pomiaru.
114.	Zagadnienie stronniczości testów psychologicznych.
115.	Pojęcie normy w psychometrii; różnica między normami typu standardowego a normami typu rangowego.
116.	Charakterystyka skal stenowej, staninowej, IQ Wechslera (liczba jednostek, średnia, odchylenie standardowe). Interpretacja wyników skali stenowej.
117.	Prawne aspekty posługiwania się testami psychologicznymi.
118.	Zastosowanie testów do klasyfikacji i selekcji.
119.	Metody badania rzetelności.
120.	Prawa osób badanych.
	<i>Pomoc Psychologiczna</i>
121.	Wymień i scharakteryzuj inne niż psychoterapia formy pomocy psychologicznej.
122.	Model relacji pomagania według Barbary Okun – dwie fazy pomagania.
123.	Podstawowe cele terapii poznawczej i przykładowe techniki pracy.
124.	Podstawowe cele terapii behawioralnej i przykładowe techniki pracy.
125.	Koncepcja sprzężeń zwrotnych w podejściu systemowym terapii rodzin – rodzaje, definicje.

126.	Przyczyny trudności w rodzinie według Teorii Systemów Rodzinnych Murraya Bowena.
127.	Fazy rozwoju grupy psychoterapeutycznej – procesy grupowe w zamkniętej grupie terapeutycznej.
128.	Terapia grupowa długoterminowa i krótkoterminowa – kryteria doboru pacjentów i cele.
129.	Mediacje rodzinne – definicja, rodzaje spraw podlegających mediacjom, podstawowe zasady mediacji.
130.	Efektywność psychoterapii – opinie i wyniki badań na temat skuteczności psychoterapii.